

Sygn. akt III RC 61/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2018 roku

Sąd Rejonowy w Grajewie III Wydział Rodzinny i Nieletnich

Przewodniczący SSR Agnieszka Skrodzka

Protokolant Monika Walczak

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2018 roku w Grajewie

na rozprawie

sprawy z powództwa E. K.

przeciwko M. K. (1)

o ustalenie ustania obowiązku alimentacyjnego

1. orzec, że obowiązek alimentacyjny powoda E. K. wobec jego córki M. K. (1) ustalony ostatnio wyrokiem Sądu Rejonowego w Grajewie z dnia 09 listopada 2012 roku w sprawie sygn. akt III RC 152/12 ustał z dniem 01 września 2018 roku;
2. oddała powództwo w pozostałej części;
3. odstępuje od obciążania stron kosztami postępowania w sprawie przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn.akt III RC 61/18

UZASADNIENIE

Zobowiązany do alimentacji E. K. wniósł pozew o ustalenie ustania jego obowiązku alimentacyjnego ustalonego ostatnio wyrokiem Sądu Rejonowego w Grajewie w dniu 09 listopada 2012 roku w sprawie sygn.akt III RC 152/12 na rzecz córki M. K. (1), poczynając od dnia 01 czerwca 2018 roku. Po przeprowadzeniu rozprawy pełnomocnik powoda wniósł o ostatecznie o ustalenie ustania obowiązku alimentacyjnego z dniem 15 lipca 2018 roku.

W uzasadnieniu żądania pomocnik powoda podał, że sytuacja materialna i życiowa powoda uległa zmianie a strona pozwana nie dopełniła obowiązku informowania powoda o swojej sytuacji materialnej i życiowej. Nadal wyludza alimenty od powoda, który leczy się psychiatrycznie i utrzymuje z renty chorobowej w kwocie 876 zł miesięcznie. Z tych środków zaspokaja swoje potrzeby i wspiera finansowo ciężko chorych rodziców. Pozwana prawdopodobnie skończyła studia. Z powziętych informacji wynika, że żyje ona na wyższym stopniu życiowej niż powód.

Pozwana M. K. (1) uznała powództwo o ustanie obowiązku alimentacyjnego poczynając od 01 września 2018 roku. Podała, że w dniu 28 czerwca 2018 roku obroniła pracę licencjacką, ukończyła z tą datą studia, ale nie od razu wydano jej dyplom. W lipcu miała wakacje, odpoczywała. Alimenty, jakie dostała w lipcu i sierpniu 2018 roku od powoda wydatkowała na swoje utrzymanie i nie posiada już tych pieniędzy. We wrześniu 2018 roku na konto wpłynęła kwota alimentów, nie wydatkowała ich i zwróciła je powodowi. Pozwana odpis pozwu odebrała w dniu 06.08.2018r (k-25).

Sąd ustalił i zważył, co następuje.

Zgodnie z art.138 kro w razie istotnej zmiany stosunków, zarówno uprawniony jak i zobowiązany do alimentacji mogą żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Rozstrzygnięcie oparte na art.138 kro wymaga porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się poprzedniego orzeczenia o alimentach ze stanem w dniu orzekania o zmianie orzeczenia.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Grajewie z dnia 09 listopada 2012 roku w sprawie sygn.akt III RC 152/12 podwyższono alimenty zasądzone od E. K. na rzecz jego małoletniej wówczas córki M. K. (1) z kwot po 200 złotych miesięcznie do kwot po 300 złotych miesięcznie. Wyrok uprawomocnił się w dniu 24 stycznia 2013 roku.

Następnie zobowiązany do alimentacji E. K. wystąpił dniu 03 grudnia 2015 roku w sprawie sygn.akt III RC 259/15 z pozwem przeciwko M. K. (1) o ustalenie ustania jego obowiązku alimentacyjnego.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Grajewie w dniu 19 lutego 2016 roku w sprawie sygn.akt III RC 259/15 oddalono powództwo o ustanie obowiązku alimentacyjnego z uwagi na fakt, iż M. K. (1) była wówczas studentką I roku studiów w T. i nie miała możliwości samodzielnego utrzymania.

Zobowiązany do alimentacji E. K. ma obecnie 48,7 lat. Mieszka wspólnie ze swoją matką T. K., z którą prowadzi jedno gospodarstwo domowe. Matka powoda utrzymuje się z renty chorobowej w kwocie 1063 zł miesięcznie. Od 21 stycznia 2018 roku ojciec pozwanego przebywa w Zakładzie (...) w M.. Z jego renty 70% potrącane jest na koszty jego pobytu a kwota 200 złotych wypłaca jest T. K.. Powód jest właścicielem gospodarstwa rolnego o powierzchni 9,64 ha fizycznych, w tym przeliczeniowych 3,65 ha. E. K. podał, że ziemię uprawia dzierżawca. On chowa 2 krowy na swoje potrzeby. Nie chowa świń z powodu panującego pomoru. W prowadzeniu gospodarstwa pomaga mu wnuczek T. K.. Powód otrzymuje ok 9000 złotych rocznie dopłat unijnych do gospodarstwa, które wydaje na paliwo, na światło. Powód podnosił, że ze względu na swoją chorobę psychiczną stale jest pod opieką Poradni Psychiatrycznej w M.. Z zaświadczenia lekarskiego PZP w M. (k-26) wynika, iż rozpoznano u E. K.- organiczną chwiejność afektywną oraz upośledzenie w stopniu lekkim.

Na podstawie ogólnie dostępnych informacji Sąd ustalił, iż zaburzenia te charakteryzują się nietrzymaniem lub chwiejnością emocji, ogólną męczliwością, różnorodnymi nieprzyjemnymi odczuciami somatycznymi /np. zawroty głowy/ i bólami, lecz są uwarunkowane zaburzeniami organicznymi. Objawy organicznych zaburzeń afektywnych są podobne do epizodów depresji, hipomanii i manii w przebiegu zaburzeń afektywnych.

Powód przyjmuje leki, na które wydaje 100 złotych miesięcznie (oświadczenie k- 13). Od wielu lat otrzymuje rentę chorobową z tego tytułu. Obecnie w wysokości 915,05 zł. netto miesięcznie (k-27). Orzeczeniem Lekarskim KRUS z 2018 roku (k-28) został uznany do marca 2020 roku za okresowo całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym. Ma możliwość samodzielnej egzystencji. Powód ponosi następujące opłaty: podatek gruntowy 117 zł kwartalnie, energia elektryczna 115-120 złotych miesięcznie, odpady 60 zł kwartalnie, ubezpieczenie obowiązkowe budynków i OC rolników ok 1000 zł rocznie (oświadczenie k- 13). Poza pozwaną E. K. nie ma innych dzieci. Nie utrzymywał żadnego kontaktu z córką, po tym jak jego małżeństwo z matką M. K. (1) zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 30 grudnia 1997 roku (wyrok uprawomocnił się w październiku 1999 roku). Alimenty regulował sam na bieżąco, nie ma z tego tytułu żadnych zaległości. W inny sposób nie pomagał w wychowaniu i utrzymaniu córki.

Pozwana M. K. (1) urodziła się (...). Ma 22,7 lat. Po ukończeniu nauki w szkole średniej w Liceum Ogólnokształcącym w B., w październiku 2015 roku podjęła studia w trybie stacjonarnym w na Uniwersytecie M. K. (2) w T. na Wydziale Politologii i Studiów Międzynarodowych na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne. Planowany termin ukończenia studiów przypadał na dzień 20 września 2018 roku (k-25 akt III RC 259/15). Pozwana przed upływem tego terminu w dniu 28 czerwca 2018 roku (k-33) ukończyła studia stacjonarne pierwszego stopnia z wynikiem bardzo dobrym i uzyskała tytuł zawodowy: licencjat.

Pozwana studia ukończyła bez żadnej zbędnej zwłoki z bardzo dobrym wynikiem. Podała, że przez rok zamierza zrobić przerwę w nauce a potem zamierza podjąć studia uzupełniające w systemie niestacjonarnym. Po obronie pracy licencjackiej i przygotowaniach do tego chciała odpocząć i przez lipiec 2018 roku nie podejmowała żadnej pracy, nie miał też jeszcze wydanego dyplomu ukończenia studiów. Nie wyjeżdżała w tym czasie na wakacje, bo nie miała na ten cel funduszy. W sierpniu 2018 roku podejmowała tylko prace zleczone np. przy roznoszeniu ulotek, zarabiała na tym ok 150 złotych. W okresie 3-14 września 2018 roku pracowała na umowę zlecenia w Fabryce (...) w T. na linii produkcyjnej. Pieniądze za tą pracę dostanie dopiero 10 października. Zamierza szukać pracy w swoim zawodzie – może być to praca w urzędzie, w administracji, w służbach mundurowych np. wojsko, policja. Obecnie pozwana nadal mieszka w T. ze swoim narzeczonym. Wspólnie wynajmują mieszkanie, które z opłatami kosztuje 1200 zł miesięcznie. Płacą rachunki po połowie. Narzeczony pozwanej pracuje. Pomagają im też dużo rodzice narzeczonego i matka pozwanej dając jej miesięcznie 600-0700 złotych. Pozwana jest zdrowa, nie ma swojego majątku, oszczędności. Nie ma swoich dzieci. Nie ma też długów i pożyczek.

Powód złożył do akty zdjęcia pozwanej na dowód tego jak spędza czas, że ma pieniądze na wyjazdy (k-29-32). M. K. (1) podała, iż są to jej zdjęcia, pochodzą z F. sprzed 1-2 lat. Razem ze swoim chłopakiem, który jest na tych zdjęciach w wakacje w ubiegłym roku pracowali sezonowo nad morzem a potem za zarobione pieniądze pojechali na odpoczynek w góry. Są tam też zdjęcia ze znajomymi z T. gdzie studiowała i mieszkała. Z tych wyjazdów pochodzą te zdjęcia.

Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dzieci reguluje art.133 §1 kro, który nakłada na oboje rodziców obowiązek alimentacyjny względem dziecka, niemającego żadnego własnego majątku i niebędącego w stanie samodzielnie się utrzymać. Wykładni tego przepisu należy dokonywać w nawiązaniu do art. 96 kro, który nakłada na rodziców obowiązek troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka oraz należyte przygotowanie go do pracy zawodowej.

Zakres alimentów zależy z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego do alimentacji, z drugiej od możliwości zarobkowych zobowiązanego do alimentacji.

Sąd Najwyższy podkreślił, iż zaspakajanie potrzeb każdego człowieka powinno nastąpić przede wszystkim z jego własnych środków.

Treścią obowiązku alimentacyjnego jest dostarczanie uprawnionemu do alimentacji środków utrzymania i wychowania, jeżeli nie jest on w stanie utrzymać się samodzielnie.

Obowiązek ten nie jest ograniczony przez żaden sztywny termin, taki jak termin dojścia przez alimentowanego do pełnoletności. Nie jest także związany ze stopniem wykształcenia w tym sensie, że nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez alimentowanego określonego stopnia podstawowego lub średniego wykształcenia. Należyte przygotowanie dziecka do przyszłej pracy zawodowej może także obejmować studia wyższe, jeżeli uzdolnienia dziecka, jego ambicje i wytrwałość okażą się wystarczające do tego, ażeby studia te nie tylko rozpocząć, ale i kontynuować i pomyślnie zakończyć.

Obowiązek alimentacyjny rodziców istnieje względem dziecka niemającego żadnego własnego majątku i niebędącego w stanie samodzielnie się utrzymać. Względem dziecka pełnoletniego rodzice mogą wystąpić o ustanie obowiązku alimentacyjnego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

Jedyną miarodajną okolicznością, od której zależy trwanie bądź ustanie tego obowiązku, jest to, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie. Z tej przyczyny w odniesieniu do dzieci, które osiągnęły pełnoletność, brać należy pod uwagę to, czy wykazują chęć dalszej nauki oraz czy osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki.

M. K. (1) ma 22,7 lat. Naukę w szkole średniej i na studiach kontynuowała z bardzo dobrymi wynikami, bez zbędnej zwłoki. Pracę licencjacką napisała i obroniła na ocenę bardzo dobrą przed ustawowym końcem studiów przypadającym na dzień 20 września 2018 roku. Z dniem 01 czerwca 2018 roku, z jakim powód wnosił o ustanie obowiązku

alimentacyjnego jeszcze studiowała, przygotowywała się do obrony i nie miała możliwości samodzielnego utrzymania się. W dniu obrony władze uczelni nie wydają natychmiast dyplomu ukończenia studiów. Na wszystkich uczelniach w Polsce dyplom jest do odbioru za jakiś czas.

Art. 133 § 3 kro stanowi, że rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

Przepis ten powoduje odejścia od zasady obowiązku dzielenia się przez rodziców z dziećmi każdymi nawet najmniejszymi dochodami.

M. K. (1) obroniła pracę 28 czerwca 2018 roku, podała, że w lipcu odpoczywała, nie pracowała. Nadal przebywała w T.. Dopiero w dniu 06 sierpnia 2018 roku pod adresem zameldowania w B. odebrała odpis pozwu i dowiedziała się o toczącej się niniejszej sprawie. W sierpniu 2018 roku znalazła prace tylko na zlecenie przy roznoszeniu ulotek w T., na czym zarobiła 150 zł. Nie była to kwota pozwalająca na zaspokojenie jej usprawiedliwionych potrzeb. Na swoje utrzymanie wydała, więc i kwotę alimentów 300 zł, jaką dostała od ojca. Pozwana podnosiła, iż wydatkowała już alimenty za lipiec i sierpień 2018 roku i nie jest już wzbogacona, Alimenty wpłacone za wrzesień 2018 roku ma na koncie i zwróci ją powodowi.

Dla przyjęcia, że wzbogacony powinien mieć świadomość obowiązku zwrotu nienależnego mu świadczenia należy wykazanie przez zubożonego takich okoliczności wzbogacenia, o których wiedza powstaje przy zachowaniu należytej staranności, a które u przeciętnego człowieka spowodować powinny powstanie świadomości obowiązku zwrotu.

Obowiązek alimentacyjny nie ustaje z mocy prawa po ukończeniu przez uprawnionego określonego stopnia wykształcenia. Obowiązek alimentacyjny rodziców istnieje względem dziecka niemającego żadnego własnego majątku i niebędącego w stanie samodzielnie się utrzymać. M. K. (1) nie miała w dniu 15 lipca 2018 roku, z jakim żąda powód ustania obowiązku alimentacyjnego, własnych dochodów pozwalających jej na samodzielne utrzymanie. W miesiącu lipcu i sierpniu 2018 roku otrzymała wpłatę alimentów od pozwanego i nie miała świadomości, że może mieć obowiązek ich zwrotu, w sytuacji, kiedy nie ma pracy i własnych dochodów. Pieniądzy tych nie wydała, wbrew twierdzeniom powoda na wyjazdy nad morze, bo pochodzą one z innych okresów, co wynika z dat wstawiania na F..

Pozwana w związku z tym, iż zdobyła wykształcenie, ma zawód pozwalający jej na podjęcie pracy i zarabianie na swoje utrzymanie, uznała powództwo o ustanie obowiązku alimentacyjnego od września 2018 roku.

Mając na uwadze powyższe Sąd, na podstawie art. 133§1 i §3 kro, art. 135 § 1 i 2 kro, art. 138 kro i art. 409 kc uwzględnił powództwo i stwierdził ustanie obowiązku alimentacyjnego E. K. wobec córki M. K. (1) z dniem 01 września 2018 roku.

O kosztach postępowania w sprawie orzeczono na mocy ar.100 kpc.